

REGLAMENT DEL SERVEI DE CEMENTRI DE VILADRAU

Preàmbul

La legislació vigent estableix, a l'article 25.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local, que els cementiris i les activitats funeràries són una competència pròpia dels municipis. D'acord amb l'article 26.1 del mateix text legal, el cementiri és un servei que s'ha de prestar obligatòriament en tots els municipis amb independència de la població que tinguin. Respecte als serveis funeraris, d'acord amb l'article 2.1 de la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris, també és responsabilitat dels municipis garantir l'existència i la prestació d'aquest servei.

La prestació obligatòria del servei de cementiri per part dels municipis també està recollida en el Decret 297/1997, de 25 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de policia sanitària mortuòria. L'article 38 del Decret estableix que tots els municipis, independentment o associats, han de prestar aquest servei. Segons el mateix text, article 50, l'entitat pública titular del cementiri és qui adjudica, d'acord amb els reglaments aprovats, els diferents nínxols, fosses o mausoleus als interessats, i aquests adquireixen un dret d'ús en relació amb les unitats d'enterrament adjudicades que s'extingeix en els supòsits que estableix la normativa de règim local aplicable.

L'Ajuntament disposa dins del seu terme municipal d'un cementiri amb els requisits que determina el Reglament de policia sanitària i mortuòria i a l'empara del que estableix la legislació de règim local vigent.

L'absència d'una norma reguladora del servei de cementiri motiva la necessitat d'aprovar un text que reculli tots els preceptes aplicables amb la finalitat de situar la satisfacció dels drets dels ciutadans al centre de la gestió pública, tant pel que fa al coneixement dels serveis que es presten com a la millor qualitat i celeritat amb què els han de rebre.

El contingut del Reglament i la seva tramitació s'adeqüen als principis de bona regulació establerts a l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i en concret:

Amb l'objectiu d'adaptar el servei a la normativa vigent, d'assolir un nivell de gestió més eficaç i transparent, de definir les prestacions incloses en el servei de cementiri, de delimitar les tasques i obligacions de l'Ajuntament i de dotar de seguretat jurídica les actuacions de les parts interessades, es regula el servei de cementiri per una raó d'interès general, mitjançant l'establiment de preceptes que han de garantir la consecució dels fins que es persegueixen, evitar càrregues administratives innecessàries o accessòries i, mitjançant la seva aplicació, racionalitzar la gestió de recursos públics.

Davant la manca de possibles solucions no reguladores alternatives, i d'acord amb l'obligatorietat de disposar d'un reglament, s'ha acordat l'aprovació d'aquesta norma, que conté les previsions imprescindibles, amb les obligacions mínimes per als destinataris, i disposicions coherents amb la resta de l'ordenament jurídic, a fi de generar un marc normatiu estable, predictable, integrat, clar i de certesa, que faciliti el coneixement i la comprensió de les persones usuàries del servei i de la ciutadania en general. Amb aquesta finalitat, l'Ajuntament ha propiciat la participació activa en l'elaboració de la norma i vetllarà per la seva publicació a la pàgina web de l'Ajuntament, així com per la publicació dels documents propis del seu procés d'elaboració, a fi de garantir l'accés senzill, universal i actualitzat a la normativa en vigor.

Totes aquestes circumstàncies i la voluntat d'assolir els objectius que es desprenen de les consideracions anteriors justifiquen l'aprovació d'aquest Reglament, que regula, amb vocació de globalitat, les diferents activitats que constitueixen el servei públic de cementiri.

CAPÍTOL I. Disposicions generals

Article 1. Àmbit del Reglament

1. L'Ajuntament de Viladrau gestiona el cementiri de Viladrau, de conformitat amb el que preveu la normativa de règim local corresponent.
2. Aquest Reglament té per objecte la regulació de totes les activitats incloses en el servei de cementiri.
3. L'Ajuntament pot efectuar l'explotació del servei de cementiri pel seu compte, o bé mitjançant qualsevol de les formes de gestió directa o indirecta de serveis públics que estableix la normativa vigent. L'explotació esmentada s'ha d'entendre en l'accepció més àmplia, i s'ha d'actuar de manera coordinada amb els serveis funeraris, sense perjudici de la gestió unificada, quan les circumstàncies així ho aconsellin.

L'Ajuntament conserva les funcions no delegables que impliquen l'exercici de l'autoritat.

Article 2. Principis en la gestió i prestació del servei de cementiri

1. El cementiri municipal és un bé de domini públic afecte al servei públic, per la qual cosa la gestió es basa en els principis d'inalienabilitat, inembargabilitat i imprescriptibilitat, d'acord amb el que estableix la normativa local corresponent.
2. Regeixen també la gestió del cementiri els principis d'universalitat, beneficència, accessibilitat, continuïtat, respecte al medi ambient i als drets de les persones usuàries, inclosos el dret a la informació i a la llibertat religiosa.

Article 3. Drets i obligacions del Concessionari

1. Correspon a l'Ajuntament la instal·lació, el sosteniment i el règim i govern interior del cementiri. De manera simplement enunciativa, no limitativa, li pertocuen:
 - a) Les tasques d'execució funerària, consistents en les inhumacions i les exhumacions que es practiquin.
 - b) La disponibilitat, cura, neteja, manteniment, conservació i condicionament del cementiri.
 - c) Atorgar les concessions de drets funeraris sobre parcel·les i sepultures.
 - d) La percepció dels drets i taxes que siguin procedents, segons les taxes que estableixi l'ordenança fiscal vigent que reguli la matèria.
 - e) Disposar i actualitzar un llibre de registre de les sepultures.
 - f) El compliment de les mesures higièniques i sanitàries vigents o que puguin entrar en vigor.

- g) Establir l'horari, tant d'hivern com d'estiu, en què el cementiri ha d'estar obert al públic.
- h) El nomenament i altres actes referents al personal al servei del cementiri, sense perjudici del que determina la disposició addicional segona d'aquest Reglament.

2. Les tasques d'execució funerària són prioritàries davant de les tasques de manteniment, jardineria i conservació.

Article 4. Provisió d'espais per la inhumació

L'Ajuntament ha de garantir la prestació adequada del servei, mitjançant una planificació correcta que ha d'assegurar l'existència de sepultures per a la inhumació. A aquest efecte, ha de dur a terme les actuacions necessàries per assegurar el servei als usuaris que el sol·licitin, en la mesura suficient, segons les previsions que es desprenen de la mitjana del nombre de defuncions en el municipi els darrers anys, segons el que disposa la normativa local aplicable.

Article 5. Prohibicions

- 1. Les persones que visitin el cementiri s'han de comportar amb el respecte adequat al recinte i, a aquest efecte, no es permet cap acte que, directament o indirectament, en suposi la profanació.
- 2. Els vehicles de qualsevol tipus no poden circular per dins dels recintes dels cementiris sense prèvia autorització, a excepció dels propis del servei o de vehicles auxiliars per a persones amb mobilitat reduïda.
- 3. Es prohibeix l'entrada d'animals en els recintes dels cementiris. S'exceptuen d'aquesta prohibició els gossos pigall, sempre que vagin degudament identificats, estiguin realitzant la seva funció i compleixin les condicions d'higiene i salubritat que fixa la legislació vigent.

Article 6. Construccions funeràries i instal·lacions del cementiri

- 1. Tots els enterraments en el cementiri municipal s'han d'efectuar alternativament en nínxols, tombes, mausoleus, panteons o columbaris, i en els quatre darrers en la mesura que l'Ajuntament pugui disposar-ne .
- 2. El cementiri, a més, ha de disposar de les instal·lacions següents:
 - a) Una ossera general.
 - b) Un nombre de sepultures buides adient a les necessitats del municipi.
 - c) En general, totes les instal·lacions que determina l'article 46 del Decret 297/1997, de 25 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament de policia sanitària i mortuòria de Catalunya.
- 3. L'ossera general és el lloc on, de manera ordenada i individualitzada, es dipositen les restes provinents de les exhumacions. Aquestes restes han d'estar identificades amb la data i la sepultura d'on provenen.

CAPÍTOL II. El dret funerari en general

Article 7. Àmbit i naturalesa del dret funerari

El dret funerari implica l'atribució a la persona titular de l'ús temporal exclusiu de la sepultura assignada, en règim de concessió administrativa i previ pagament dels preus que estableixi l'ordenança fiscal corresponent, amb la finalitat d'inhumar cadàvers, cendres i restes cadavèriques i conservar-los, així com de rebre tots els serveis que preveu aquest Reglament, durant el termini fixat en el títol nominatiu que l'Ajuntament expedeixi a aquest efecte.

Article 8. Adjudicació

1. Les concessions de drets funeraris sobre sepultures s'efectuaran preferentment quan calgui fer-ne ús per inhumar una persona difunta o cendres procedents d'incineració.
2. Per regla general, l'ordre en què es cedeixen les sepultures per practicar les inhumacions és segons les preferències dels interessats.

Article 9. Durada

1. El dret funerari sobre sepultures en cap cas pot superar el termini màxim de les concessions de domini públic establert a la normativa .
2. L'Ajuntament atorgarà els drets funeraris a llarg termini o a curt termini. La durada del dret funerari a llarg termini és de 50 anys, i de 5 anys a curt termini.
3. En cas que la concessió s'atorgui per a una durada inferior a la màxima establerta, es podran concedir una o més pròrrogues sempre que, conjuntament, no superin el termini màxim esmentat.
4. Exhaurit el període de concessió, l'Ajuntament, a petició de la persona titular del dret extingit o dels seus successors, pot renovar amb una nova concessió el dret funerari a la mateixa sepultura mitjançant el pagament dels drets que estableixi l'ordenança fiscal corresponent.
5. La durada dels títols expedits per traspàs de titularitat i dels duplicats de títols extraviatos només donen drets per al període de concessió, sense que se'n pugui alterar la durada total.

Article 10. Concessions de caràcter provisional

Pot atorgar-se una concessió de caràcter provisional:

- a) En cas d'impossibilitat d'inhumació d'un cadàver en una sepultura amb concessió ja existent a causa de no haver transcorregut el termini establert en aquest Reglament per a l'obertura de construccions funeràries. L'Ajuntament ha d'atorgar la concessió provisional d'una sepultura per un període de dos o cinc anys, segons es tracti de casos normals o de malalties infeccioses, respectivament.

Transcorregut aquest termini, i sense causes que en justifiquin la pròrroga, s'ha de traslladar el cadàver a la primera sepultura.

- b) Si un cadàver és inhumat en una sepultura de la qual el termini que manca per a la fi de la concessió és inferior a l'establert legalment per a l'obertura de construccions funeràries, la durada de la concessió del dret funerari s'ha de prorrogar excepcionalment per un període de dos o cinc anys des de la data d'inhumació del cadàver, segons es tracti de casos normals o de malalties infeccioses, respectivament o instar a la renovació de la concessió.

Article 11. Títol de concessió

1. La concessió d'una sepultura comporta l'expedició d'un títol a la persona que n'és titular. Hi han de constar, com a mínim, nom, cognoms, DNI, data d'expedició del títol i data de caducitat, a més de la identificació de la unitat d'enterrament.
2. L'Ajuntament ha d'inscriure al llibre de registre de sepultures les concessions atorgades amb les dades necessàries per identificar els titulars i la durada de la concessió.
3. Les persones titulars d'un dret funerari queden obligades a conservar el títol de concessió. No obstant això, les que l'hagin extraviat o malmès poden obtenir-ne un duplicat prèvia sol·licitud a l'Ajuntament i després de pagar els drets corresponents, en cas que així ho estableixi l'ordenança.
4. Les persones titulars de la sepultura poden designar-ne un beneficiari per a després de la seva mort i el beneficiari ha de manifestar per escrit la conformitat amb el nomenament. Els titulars poden variar tantes vegades com vulguin el beneficiari, però de les designacions efectuades davant l'Ajuntament només serà vàlida la darrera.

Article 12. Titulars

1. La concessió d'un dret funerari s'expedeix únicament a nom de la persona peticionària o de la successora legal.
2. Quan, per transmissió per causa de mort, resultin ser diversos els successors titulars del dret, se n'ha de designar, d'entre ells, un de sol, que actua com a representant a l'efecte de les comunicacions, de manera que es consideren fetes vàlidament a tots els cotitulars les notificacions dirigides al representant esmentat. Alhora, els actes del representant s'entenen realitzats en nom de tots ells, que queden obligats per aquests mateixos actes.

CAPÍTOL III. Transmissió dels drets funeraris

Article 13. Exclusió de l'àmbit del comerç

El dret funerari està exclòs de tota transacció mercantil i disponibilitat a títol oneros. Únicament es pot transmetre a títol gratuït i a títol hereditari per causa de mort, d'acord amb la regulació que estableix aquest mateix Reglament.

Article 14. Requisits personals per a la transmissió

1. Perquè sigui possible un traspàs de titularitat cal que entre la persona titular, viva o difunta, i la persona en qui hagi de recaure la nova titularitat hi hagi un parentiu de fins al quart grau de consanguinitat o afinitat o una relació de parella de fet segons la legislació civil catalana. Aquest requisit no és de compliment obligat en els supòsits següents:

- a) Quan els sol·licitants puguin acreditar el dret a la titularitat de la sepultura a través d'un document oficial en forma legal: testament, declaració d'hereus abintestat, donació elevada a escriptura pública o qualsevol altre document que provi irrefutablement el seu dret.
- b) Quan hagi existit un lligam afectiu molt especial i demostrable entre la persona que sol·licita la concessió de la titularitat i la persona titular difunta o amb un dels difunts inhumats a la sepultura en qüestió.

No obstant això, tots els traspassos que autoritzi l'Ajuntament s'entenen sense perjudici a tercers sobrevinguts que resultin tenir-hi millor dret.

2. En cas que no hi hagi nomenament exprés d'un beneficiari per part de la persona titular, s'entén tramesa la titularitat del dret funerari als seus hereus testamentaris i, si no n'hi ha, als beneficiaris que per ordre de successió preveu la legislació civil catalana.

CAPÍTOL IV. Extinció del dret funerari

Article 15. Causes d'extinció del dret funerari

1. Es pot declarar l'extinció del dret funerari, prèvia tramitació d'un expedient administratiu a aquest efecte, en els casos següents:

- a) Per ruïna de les sepultures quan aquestes no puguin ser reparades per mitjans normals o quan el cost de la reparació sigui superior al 50% del cost estimat a preus actuals per a la seva construcció .
- b) Per haver transcorregut el termini de concessió que disposa l'article 9, sense sol·licitar-se oportunament la renovació amb una nova concessió.
- c) Per no haver satisfet, ni la persona titular ni cap dels interessats que preveu l'article 14, les taxes per al manteniment i la conservació del cementiri que a aquest efecte estableixi l'ordenança fiscal del servei de cementiri durant el termini de quatre anys.
- d) Per renúncia expressa de la persona que n'és titular, formulada per escrit, que cal acompanyar amb el títol corresponent.

2. La declaració d'extinció ha de fer-se pública mitjançant els canals i el termini oportuns. A més, s'ha de notificar a la persona titular o als seus successors, si se'n coneix el domicili, als quals s'ha de comunicar un termini per efectuar al·legacions i defensar el seu dret.

Article 16. Actuacions posteriors a la declaració d'extinció

1. Un cop declarada l'extinció del dret funerari es buida la sepultura, es traslladen les restes a l'ossera o lloc designat pels titulars, i es registren aquests fets al llibre de registre de sepultures del cementiri.

2.L'extinció del dret funerari motivada per qualsevol supòsit diferents del de ruïna comporta la reversió de la sepultura a favor de l'Ajuntament, que podrà concedir noves concessions sobre aquesta, previ pagament de les taxes i drets corresponents. En el cas que hi hagi restes en la sepultura, s'han de traslladar segons el que determina aquest Reglament.

Article 17. Retorn del dret funerari

Quan l'Ajuntament hagi revertit al seu favor un dret funerari, i amb posterioritat n'aparegui la darrera persona titular o compresa dins les condicions que esmenta l'article 14, es pot retornar el dret funerari, previ pagament de les taxes que preveuen les ordenances fiscals, corresponents als anys durant els quals l'hagi deixat de pagar.

No obstant això, no té cap dret sobre el número de sepultura que tenia anteriorment si ja s'ha concedit a un nou titular.

CAPÍTOL V. Inhumacions, exhumacions i moviments de difunts

Article 18. Disposicions generals

Les inhumacions, les exhumacions i els moviments de cadàvers o restes cadavèriques es regeixen per les disposicions higienicosanitàries vigents en cada moment i han de ser autoritzades per l'Ajuntament.

En general, no es pot inhumar ni incinerar cap cadàver si no han transcorregut vint-i-quatre hores des del moment de la defunció que consta expedida pel facultatiu mèdic competent.

Les inhumacions realitzades fora del cementiri, en llocs prèviament autoritzats, requereixen l'adopció de les condicions higienicosanitàries fixades per la normativa aplicable i les imposades per l'Ajuntament.

Article 19. Obertura de sepultures

1. No pot obrir-se cap sepultura fins que hagin transcorregut dos anys des de l'última inhumació o cinc anys si la defunció es va produir per malaltia infecciosa o contagiosa, o el termini que assenyali la normativa higienicosanitària vigent en cada moment.

2. Si, malgrat haver transcorregut el període de temps indicat en l'apartat anterior, una vegada oberta la sepultura es constata la impossibilitat material de reduir les restes cadavèriques, l'Ajuntament es reserva la possibilitat d'efectuar una concessió provisional en el sentit que disposa l'article 10 d'aquest Reglament.

Article 20. Requisits per a la pràctica d'inhumacions i exhumacions

1. Per expedir les autoritzacions d'inhumació que preveu aquest Reglament, s'ha de requerir el compliment dels requisits següents:

- a) Acreditació de forma suficient del fet de poder fer ús d'una sepultura determinada, mitjançant una de les formes següents:

- a. Mitjançant la presentació del títol de concessió del dret funerari.
 - b. A petició de la persona que segons els registres municipals sigui titular de la sepultura, la qual s'ha d'identificar.
 - c. Si la persona que s'ha d'inhumar és la titular que consta als registres esmentats en el paràgraf anterior, ja queda suficientment acreditat.
- b) Presentació de la llicència per donar sepultura, expedida pel jutjat competent.
 - c) Que la sepultura que s'hagi d'utilitzar estigui al corrent de pagament dels drets de conservació i manteniment.
2. Per expedir les autoritzacions d'exhumació que preveu aquest Reglament, s'ha de requerir la presentació de la documentació següent:
- a) Sol·licitud de la persona titular de la sepultura que s'ha de desocupar per a l'obertura.
 - b) Llicència d'enterrament del cadàver que es pretengui exhumar.
 - c) Autorització del Departament de Sanitat, en els casos d'exhumacions de cadàvers o de restes cadavèriques que hagin de ser conduïts o traslladats a un altre cementiri.

Article 21. Excepcions en les exhumacions

S'exceptuen dels requisits del termini de dos anys mínim general que assenyala l'apartat 2 de l'article 19 les exhumacions següents:

- a) Les autoritzades per la Direcció General de Salut Pública o organisme que tingui encomanades aquestes funcions segons la normativa vigent en cada moment.
- b) Les disposades per resolució judicial, que s'han de realitzar en virtut de l'ordre corresponent.

Per a la pràctica d'aquestes exhumacions es requereix la presència del titular sanitari o autoritat competent en la matèria.

Article 22. Moviments de difunts

1. El trasllat d'un cadàver o restes d'una sepultura a una altra dins del recinte del cementiri exigeix el consentiment dels titulars d'ambdós drets i cal que es tingui en compte el transcurs dels terminis que estableix l'apartat 2 de l'article 19 d'aquest Reglament, sense perjudici del que preveu l'article anterior.

2. El termini màxim que ha de transcórrer des de l'exhumació fins a la reinhumació d'un cadàver no pot excedir de quaranta-vuit hores.

Article 23. Sepultures de beneficiència

1. En compliment dels principis d'universalitat i de beneficiència, les inhumacions de persones no identificades ordenades judicialment, les de persones pobres de solemnitat de la inhumació de les quals no es faci càrrec ningú, les de membres amputats a voluntat de la persona afectada, i les de fetus procedents d'avortaments a voluntat de la mare, s'efectuen en sepultures de les quals l'Ajuntament ha de procurar disposar a aquest efecte.

2. La titularitat de les sepultures considerades de beneficència és sempre municipal i, per tant, cap particular no pot disposar la col·locació de cap làpida ni inscripció identificativa de cap difunt que s'hi hagi inhumat.

3. L'Ajuntament pot disposar sempre de sepultures considerades de beneficència per a noves inhumacions, encara que això impliqui el buidatge de les restes cadavèriques que hi hagi per dipositar-les a la fossa comuna. S'han de respectar, però, els terminis reglamentaris que esmenta l'article 19.2 d'aquest Reglament.

CAPÍTOL VI. Reforma i ornamentació de les sepultures

Article 24. Reforma i ornamentació de les construccions funeràries

1. Tenen la consideració d'ornaments, entre d'altres, les làpides, els revestiments laterals i els marcs i/o balconets que es col·loquin com a guarniment de les sepultures.

2. Per a la reforma i ornamentació de les sepultures cal obtenir autorització municipal prèvia, i s'ha d'aportar la documentació tècnica necessària i abonar prèviament els drets corresponents. De la realització se n'encarreguen els interessats. .

3. L'autorització de reforma i/o ornamentació de les sepultures té una validesa d'un any, i comprèn tots els elements que s'instal·lin durant aquest període de temps.

4. Passat el període esmentat a l'apartat anterior, qualsevol element nou i fix que s'instal·li en una sepultura requereix l'obtenció de la llicència corresponent i, en conseqüència, el pagament dels drets corresponents.

Article 25. Responsabilitat del Consistori en cas de robatori

L'Ajuntament no és responsable dels robatoris i els desperfectes que es puguin produir d'objectes d'ornamentació complementària de les sepultures.

Disposicions addicionals

Primera. L'autoritat municipal, en coordinació amb la sanitària, ha d'adoptar les mesures excepcionals que cregui convenientes en els supòsits d'epidèmies o catàstrofes generals.

Segona. La concessió del dret funerari no pot ser mai a perpetuïtat, encara que es posseeixi un títol expedit abans de l'entrada en vigor d'aquest Reglament que així ho disposi, per la qual cosa cal entendre el dret funerari en règim de concessió temporalment limitada, segons les regles següents:

1.- Fins a un límit de 99 anys, comptadors de la data d'expedició del títol, si la concessió a perpetuïtat es va atorgar abans del 3 de desembre de 1988, data de l'entrada en vigor del Reglament del patrimoni dels ens locals, aprovat pel Decret 336/1988, de 17 d'octubre (en endavant, RPEL).

2.- Fins a un límit de 50 anys si la concessió a perpetuïtat es va atorgar a partir del 3 de desembre de 1988 (entrada en vigor del RPEL)

Les mateixes normes s'aplicaran en aquells casos en que no se sàpiga la data d'expedició del títol, un cop aquesta hagi estat determinada seguint el que preveu la disposició addicional següent.

Tercera. En cas que es desconegui la data d'expedició del títol, a l'efecte del transcurs de la durada de la concessió es tindrà en compte la primera data coneguda en la qual s'hagi practicat una inhumació a la sepultura. En cas que aquesta data també es desconegui, s'haurà de considerar l'última data que consti de realització de qualsevol actuació en la sepultura. En cas que cap d'aquests supòsits sigui possible, s'utilitzarà com a data de referència el dia 3 de desembre de 1988, data d'entrada en vigor del Decret 336/1988, de 17 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament de patrimoni dels ens locals.

Disposició derogatòria

Amb la promulgació d'aquest Reglament, queden derogades les disposicions que puguin contravenir les normes que conté aquest Reglament.

Disposició final

Aquest Reglament entra en vigor un cop publicat completament el text en el Butlletí Oficial de la Província de Girona, quan hagi transcorregut el termini que estableix l'article 70.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.

Aprovat inicialment pel Ple de 2 de juliol de 2024